

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Geschichte der geistlichen Stiftungen, der adlichen Familien, so wie der Städte und Burgen der Mark Brandenburg

[Urkunden-Sammlung für die Orts- und spezielle Landesgeschichte]

Riedel, Adolph Friedrich

Berlin, 1843

XIII. Zugeständnisse des Abtes zu Premontré gegen den Bischof Sigebodo von Havelberg in Beziehung auf die Lebensweise der Prämonstratenser der Havelberger Diöcese, vom Jahre 1219.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54314)

quadrantis unius. In Robole jus duorum manforum et quadrantis unius. In Klint jus quadrantis unius et quinque iugerum. In Werbene jus mansi unius. In Berendorp Jus duorum manforum, verum exceptis quinque iugeribus. In Rengerslach jus dimidii mansi et pretere in Scuringe jus quadrantis unius. In his omnibus, qui nominati et expressi sunt, mansi et agris, quia in eis, quicquid juris habuimus vel habere potuimus, totum hoc Deo et Sanctis eius et ecclesie Havelbergenfi. sincera obtulimus devotione, pretere in omnibus, que pater noster et avus Havelbergenfi Ecclesie contulerunt, possessionibus, insuper in univertis, que ex antiquo Havelbergenfi Ecclesie fundatores eius obtulerunt, bonis, precipue et nominatim in villa Withemore et Clodene et Borstele et Drufdowe et in medietate Loffe et in villa Dalchowe et in predio, quod Alant dicitur, et in quadrante ibidem, et in Havelbergenfi Burchwardi bonis, que in sustentationem firmam de suis redditibus Episcopi Havelbergenfi, et generaliter in omnibus Episcopi Havelbergenfi, ubicunque sita sunt, bonis, nolumus exactiones fieri aut petitionem, aut herbergarias aut angarias aut parangarias, et quicquid iniuriosum et gravaminis poterit dici, aut etiam cogitari. Hanc nostre voluntatis et oblationis paginam sigilli nostri annexione, ut sit valentior, roboramus. Quisquis contra eam venire temptaverit, divinam timeat ultionem, et nostram et nostrorum se non dubitet incurrisse indignationem. Non enim, que Deo offeruntur, sunt rapienda, nec sincere devotionis oblatio est aliquatenus impugnanda. Hujus rei testes sunt Segebodo Havelbergenfi Episcopus, Engelbertus ejusdem Ecclesie prepositus, cum toto conventu suo, Godefridus Canonicus in Stendal. De Laicis vero Comes Adolfus de Dasle, Comes Vulradus de Dannenberg, Albertus de Arnsttein, Hermannus prefectus de Magdeburg, Meinhardus agnomento Hornnebogo, Alexander de Waledal, Burchardus de Kockstede, Tidericus dapifer, Engelhardus, Fridericus de Mulbeke, Olricus de Holdenstad, Otto et Berwardus Fratres de Borstele, Henricus Flemingus, milites, et alii quam plures. Acta sunt hec Biscopesmarck. Anno dominice incarnationis M. CC. IX, epacta XII, indict. XII, XI. Kal. Novembris, In domino feliciter. Amen.

Nach Desrichs, Disp. de Botding et Lodding judiciis Germaniae, App. doc. p. 5 seq. Nr. III.

XIII. Zugeständnisse des Abtes zu Premontré gegen den Bischof Sigebodo von Havelberg in Beziehung auf die Lebensweise der Prämonstratenser der Havelberger Diöcese, vom Jahre 1219.

Vir Venerabilis et specialis amicus noster, Mag. Johannes de Grabo, ad nos veniens ex parte vestra et fratrum nostrorum, qui in ecclesia et dioecesi vestra morantur, nobiscum et cum quibusdam Coabbatibus nostris de compositione aliqua ineunda inter nos ex una parte et praedictos fratres vestrae dioecesis ex parte altera satis diu tractavit. Demum vero in hoc convenimus, dum tamen recipiatur a vobis et a fratribus memoratis, quod iidem fratres vescantur carnibus, utantur calceamentis de aluta, et pellicis in divinis officiis, et Vambicis in dormitorio, sicut solent, non quod istas consuetudines approbemus, sed quod eas magis eligimus tolerare, quam fratres nostros taliter absterrere, quod quasi desperantes abjiciant obedientiae jugum in suarum dispendium animarum. Verum quia idem Magister nec praedictas consuetudines, nec quaedam alias, quae apud vos bonae reputantur, forsitan et honestae, scivit ita explanare ad unguem, quod certum iudicium de ipsis habere possemus, tam ipsas quam alias, si quae fuerint tolerabiles, in litteris vestris cum modo utendi iis plenius exprimendas, et nobis in nostro generali Capitulo exhibendas, tolerabimus, eo modo, quod renunciamus omnimo-

dae potestati eos ad ipsas consuetudines dimitendas, vel ad alias recipiendas, nisi sponte, et qualibet sine coactione nostra, sicut ad nos per unitatem, ita per uniformitatem quandam revertantur, conscientia persuadente, salvo eo quod a quinquennio in quinquennium frequentent Capitulum Generale, et recipiant tam visitationes quam correptiones ordinis in praedictis consuetudinibus, si ipsis aliter, quam exprimeretur usi fuerint, et in omnibus aliis, ad quas se obligabunt, quod in ipsis debeant nobis conformes esse; hoc et iam addito, quod intra Saxoniam tantum praedictis consuetudinibus utantur, nisi intra Saxoniam ipsam declinaverint ad Ecclesiam aliquam, quae sit nobis omnino conformis ad praefens, aut velit se nobis processu temporis conformare. Si autem aliquis fratrum nostrorum, qui sunt nobis omnino conformes, sive causa visitationis, sive occasione itineris, sive alio quocunque modo transtulerit se ad ipsos, in refectorio et in infirmitorio, si infirmus fuerit, licite utetur cibis eorum in ecclesiis conventualibus. In aliis vero locis carnibus non vescatur cum eis, licet cum magna indulgentia toleremus, quod vescatur, communibus eorum pulmentis aliquando ut fieri solet propter scandalum evitandum, dum tamen in ipsis pulmentis carnes non appareant manifeste. Super his omnibus deliberabitis licentius et certificabitis nos melius quam feceritis hac vice, si placet, in nostro proximo Capitulo Generali. Nos autem habito jam consilio cum quibusdam, certissime credimus, quod in ipso Capitulo universos Coabbates nostros, licet cum aliqua, et fortassis cum multa difficultate, ad consentiendum tamen praedictis, inducemus fraternae caritatis intuitu, et ad hoc ipsum specialiter, ut saepe dicti fratres vestri seapularibus non utantur, et gaudeant eo modo psallendi, quem ad haec usque tempora habuerunt; salvo tamen eo, quod obligent se ad alia, quae non erunt expresse excepta, in quibus nec credimus, nec videmus, quod possint aut debeant aliqua ratione gravari.

Buchholz a. a. D. S. 58.

XIV. Das Capitel zu Havelberg überläßt dem Kloster Hillersleben die Hebungen von einer Hufe Landes in Achendorf, im Jahre 1255.

Wipertus dei gracia havelbergensis ecclesie prepositus, Johannes prior totumque eiusdem ecclesie capitulum Omnibus inspecturis in perpetuum. Quoniam labilis est memoria hominum et more aque defluit decurrentis, ea, que aguntur in tempore, ne similiter labantur cum tempore dilabente, poni solent in lingua testium et scripture memorie perhennari. Notum igitur sit vniuersis tam presentibus quam futuris, quod nos reditus vnius mansi, ad nos de iure pertinentis, in villa achendorf siti, ecclesie hildesleue pro X. marcis stendaliensis argenti dimisimus in ius perpetue proprietatis, excepto eo, quod ius aduocacie nostre ecclesie reservamus. Ne autem in posterum aliquid dubietatis aut similitatis possit oriri, presentem paginam sigilli nostri impressione duximus roborandam. Testes huius rei sunt Wipertus prepositus, Johannes prior, Bertoldus camerarius, Hinricus custos, Bertoldus celerarius, Hinricus de calenvorde, Hinricus de sandowe, Manegoldus, Wefzelinus, Hinricus de fuecthen, Olricus, Johannes de runtorp, Johannes de Crenefe, Cono, sacerdotes, et alii quam plures. Actum havelberg anno domini M^o. CC^o. LVI°. III°. kalend. Januarii.

Nach dem auf der Königl. Bibliothek zu Berlin befindlichen Copiaro des Klosters Hillersleben I. fol. 23.